

A kemence tűzterének itt a DK-i végén szintén nyílás található, de ez le volt zárva, a tűztér pedig belülről tapasztva. A magas szájnnyílásba három nagyméretű követ helyeztek. Ez összefüggésben lehet a téglapadlós előtérrel: a legyező formájú tér talán a kemence működtetéséhez használt fűjtató helye lehetett, a szájnnyílásba pedig a fűjtató csövet helyezték, melyet később befalaztak és belülről betapasztottak. A kemencét másik oldaláról, ÉNy-i szája felől fűtötték. A kemence munkablakjai kétoldalt (DNy és ÉK) lehettek.

A helyiségben kevés jelentős üveglelet került elő, többnyire a műhely hulladékanyaga: ablakszemek, palackok, egyéb üvegedények darabjai. A fémtárgyak változatosabbak: találunk közöttük üvegfúvócső darabját, csipeszt, ollót, késeket stb. Számos olvasztótégely-töredéket találtunk, nagy része a kemence tűzterében és omladékrétegében volt, ezeken kívül-belül vastag üvegrákokódás látható. Az üvegekészítés során keletkező mellékterméket – olvadékot, samottot, salakot, kvarckristályt, patakkavicsot – tártunk fel hatalmas mennyiségben.

Kerámia- és csontleletek kisebb számban kerültek elő, érem nincs. A kerámia nagyrészt 15. századi.

A feltárás során a 3. sz. helyiséget is kibontottuk, amely teljes egészében padlótéglával burkolt, É-i, ÉK-i része leletmentes volt.

Az épület É-i és K-i homlokzati fala előtt is nyitottunk szondákat, illetve szelvényeket. Az épülettől főként K-re megtaláltuk a külső apróköves járósínt, ami valamivel alacsonyabban húzódott, mint a belső padlószint. Az épülettől É-ra a kemencék kidobott maradványát figyelhettük meg.

A 4. sz. helyiségben a műhely szerkezetének megfelelően egy olyan üvegolvasztó kemencét tártunk fel, amelyhez hasonló az 1. sz. helyiségben áll. A most feltárt azonban sokkal jobb állapotban van, sőt az épületben álló négy kemence közül a legjobb állapotban fennmaradt. Az épület négy helyisége két-két műhelyt foglal magába, az épület szimmetrikus elrendezésű. Mind-egyik helyiségben egy-egy üveghuta áll: az elsőben és a negyedikben egy kerek kemence (olvasztó- és üvegekészítő-kemenceként azonosítottuk), a másodikban és a harmadikban pedig egy négyzetes kemence (készítő- és hűtőkemence). A harmadik helyiség funkciója a 2-nak felel meg négyzetes kemencével, a 4. helyiség pedig az elsőnek az ovális olvasztókemencével.

A negyedik helyiség feltárásával az épület szinte teljesen feltártnak tekinthető.

SZŐKE MÁTYÁS – MÉSZÁROS ORSOLYA

431. Vonyarcvashegy, Taverna

(Zala megye) LT, Ró

2005. május 10–31. között végeztünk próbafeltárást a 71. sz. út É-i oldalán, Vonyarcvashegy Ny-i szélén, a Helikon és a Radnóti utca mentén elhelyezkedő négy telek területén, lakópark építését megelőzően.

A 2178/7 hrsz. telek ÉNy-i felében egymás közelében öt objektum is előkerült (egy-egy cölöplyuk és olvasztókemence, három hulladékgyűjtő), melyek kerámia- és fémanyaga késő kelta-kora római kori, bennszülött jellegű anyag. Ezen a telken a szélső, és a telek középső részébe húzott árunkban is találtunk gödröket, kettő viszonylag nagyobb kiterjedésű. A felszíni kemence szinte teljesen ép, az előkerült leletanyagban kuriózum, egy rovátkolt bronzsúly is akad.

STRAUB PÉTER

432. Zalaegerszeg, Ságodalja

(Zala megye) R

2005. november 2–7. között megelőző régészeti feltárást végeztünk a már működő termálfürdő bővítéséhez kapcsolódóan. Ez évben az építkezés 1. munkafázisa területén kutattunk.

A területen 1989-ben Horváth László András és H. Simon Katalin végzett terepbejárást, és lokalizált régészeti lelőhelyet; újkőkori, rézkori, és középkori leleteket találtak.

Az ásatás során 1580 m²-en 11 objektumot tártunk fel, melyek elszórtan helyezkedtek el. A leletek nagy része a középső rézkori Furhenstich-kultúra vagy Protoboleráz-kultúra korszakából származik. Kiemelkedő a 10. sz. objektumból előkerült állat alakú idol töredéke.

EKE ISTVÁN

433. Zalalövő, magyar-szlovén vasút nyomvonala

(Zala megye) Ró

2005. június 27. és október 14. között a 7+00 és a 9+60 vasúti szelvények között megelőző régészeti ásatást folytattunk. Az adott 260 m hosszú szakaszon 5–20 m szélességben kutathattuk a római kori város objektumait. Az itt talált jelenségek Ny felől az Y/1, K felől az Y/4, DK felől az Y/3 és É felől egy rövidebb szakaszon az F munkahely objektumaihoz csatlakoztak. A nyomvonal K–Ny irányban vágja át a várost, helyenként nagyon közel a Zala folyóhoz. Metszi a Borostyánkő utat is, az átkelőpont közvetlen közelében.

Az út, amely ÉK–DNy irányban halad keresztül a városon, egy részben terep-adta, részben mesterségesen kialakított bordán fut, és a jelenlegi vízparthoz közeledve sem sokat veszít szintjéből; 100–150 cm magasan kiemelkedik a tőle K-re és Ny-ra eső területekből, ezért valószínűnek tartjuk, hogy híddal ívelte át a Zalát. A hídfő közvetlen közelében minden fontos korszak épületei megtalálhatók.

A Kr. u. 1. sz. második felére keltezhető táborperiódus boronaobjektumai az Y/1 munkahely barakképületeinek folytatásai. Fölöttük a katonai periódus gerenda- és cölöpnymainál kisebb méretű boronaházak nyomai észlelhetők, melyeknek irányítása is eltér néhány fokkal az alatta lévő falakétól. Ezek fölött a városperiódus kőépületei következnek. Egy homokkőből épült ház É-i